

**LABORATORUL PENTRU ANALIZA
CONFLICTULUI TRANSNISTREAN**

**CRONOLOGIA
PROCESULUI DE
REGLEMENTARE
A CONFLICTULUI
TRANSNISTREAN**

FEBRUARIE 2023

Procesul de reglementare a conflictului transnistrean derulat în luna februarie 2023 s-a remarcat prin continuarea negocierilor părților cu partenerii internaționali și menținerea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere existente. De asemenea, în decursul lunii a avut loc prima întrevedere de lucru din acest an, a reprezentanților politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană din partea Chișinăului și Tiraspolului.

Pe parcursul lunii februarie anul curent, Biroul politici de reintegrare a menținut dialogul privind dosarul transnistrean cu partenerii internaționali. Viceprim-ministru pentru reintegrare al R. Moldova, Oleg Serebrian a avut o serie de reuniuni de lucru cu oficiali din UE, SUA, China și reprezentanți ai OSCE. Situația regională, relațiile dintre Chișinău și Tiraspol, măsurile pozitive realizate de către autoritățile constituționale în raport cu locuitorii de pe ambele maluri ale Nistrului, au fost principalele subiecte discutate de viceprim-ministrul pentru reintegrare al Republicii Moldova cu partenerii internaționali. De asemenea, a fost efectuat un schimb de opinii cu privire la situația geopolitică actuală din regiunea Mării Negre și despre efectele războiului din Ucraina asupra securității regionale și a conflictului transnistrean. În decursul lunii, viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian, însoțit de reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a Biroului politici de reintegrare, a efectuat o vizită de lucru în comuna Corjova din raionul Dubăsari. În cadrul dialogului purtat cu reprezentanții administrației publice locale și locuitorii comunei, au fost abordate dificultățile cu care se confruntă localitatea, precum și aspecte ce țin de dezvoltarea și modernizarea acesteia.

Partea transnistreană în decursul lunii februarie 2023 a menținut dialogului cu Chișinău, Rusia, SUA și OSCE. La începutul lunii, liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky a avut o întrevedere cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Federației Ruse în Republica Moldova, Oleg Vasnețov. Ambasadorul rus, și-a manifestat interesul pentru a discuta problemele de pe agenda negocierilor și dorința de a rezolva aspectele problematice. În cadrul dialogului cu OSCE, negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaly Ignatiev a detaliat opinia de la Tiraspol cu privire la motivele înrăutățirii degradării situației în procesul de negociere. În dialogul cu SUA, interlocutorii și-au exprimat disponibilitatea pentru un schimb deschis de opinii asupra întregului spectru de probleme de interes comun. A fost remarcată complexitatea situației geopolitice din lume și în special din jurul Transnistriei. A fost subliniată importanța menținerii formatelor de negociere și a continuării dialogului de către părți.

În decursul lunii februarie 2023, Președintele în exercițiu al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, ministrul afacerilor externe al Macedoniei de Nord, Bujar Osmani a efectuat o vizită de lucru în Republica Moldova. Însoțit de către Reprezentantul Special al Președinției în exercițiu al OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană, Thomas Mayr-Harting și de Șefa Misiunii OSCE în Republica Moldova, Kelly Keiderling, oficialul a avut o serie de discuții cu oficialii de pe cele două maluri ale Nistrului. Discuțiile s-au concentrat pe activitatea OSCE în Republica Moldova, pe starea actuală a lucrurilor în ceea ce privește procesul de reglementare a conflictului transnistrean și pe susținerea acordată de Organizație în vederea depășirii provocărilor create de războiul Rusiei împotriva Ucrainei. În contextul modificărilor la Codul penal al Republicii Moldova care prevăd sancțiuni pentru „acțiuni separatiste”, Președintele în exercițiu al OSCE, a remarcat că modificările la Codul penal al Republicii Moldova, pot afecta procesul de negocieri dintre Chișinău și Tiraspol.

Pe fundalul evoluțiilor militare din Ucraina, în luna curentă președintele Rusiei, Vladimir Putin a semnat un decret prin care abrogă decretul din 2012 „Cu privire la măsurile de implementare a politicii externe a Federației Ruse”. Decretul, în punctul „d”, remarca modalitățile de soluționare a conflictului transnistrean, care menționează că Rusia va continua să participe activ la căutarea modalităților de soluționare a problemei transnistrene bazate pe respectarea suveranității, integrității teritoriale și a statutului neutru al Republicii Moldova în stabilirea statutului special al Transnistriei. În context, Congresul SUA a emis o rezoluție privind Republica Moldova, menționând cererea de retragerea a trupelor ruse din regiunea transnistreană.

În cadrul grupurilor de lucru (experți), în luna februarie 2023, a avut loc reuniune de lucru a experților pentru ocrotirea sănătății și reuniunea grupurilor de lucru pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor. Comisia Unificată de Control s-a reunit în decursul lunii februarie de două ori. În formatul de negocieri „1+1” a avut loc o reuniune a reprezentanților politici, iar în formatul „5+2” nu au avut loc întruniri.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii februarie 2023 arată astfel:

02.02.2023 – La Bender/Tighina a avut loc ședința CUC.¹

02.02.2023 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky a avut o întrevedere cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Federației Ruse în Republica Moldova, Oleg Vasnețov. Ambasadorul, Oleg Vasnețov și-a manifestat interesul pentru a discuta problemele de pe agenda negocierilor și dorința de a rezolva aspectele problematice.²

02.02.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare al R. Moldova, Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu Ambasadorul Republicii Populare Chineze în Republica Moldova, Yan Wenbin. Cei doi oficiali au făcut un schimb de opinii despre situația geopolitică actuală din regiunea Mării Negre și despre efectele războiului din Ucraina asupra securității regionale și globale. O atenție aparte a fost acordată dosarului transnistrean.³

02.02.2023 – Tiraspolul a emis un comunicat prin care consideră adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a proiectului de lege care creează temeuri pentru urmărirea penală motivată politic a locuitorilor regiunii transnistrene, ca un act de agresiune care vizează subminarea procesului de negocieri și un prolog deliberat la încălcările masive ale drepturilor omului.⁴

03.02.2023 – Vicepremierul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, Kent D. Logsdon. Situația regională, relațiile dintre Chișinău și Tiraspol, măsurile pozitive realizate de către autoritățile constituționale în raport cu locuitorii de pe ambele maluri ale Nistrului, au fost principalele subiecte discutate de oficiali.⁵

07.02.2023 – Înalțul reprezentant al Uniunii Europene pentru afaceri externe și politică de securitate, Josep Borrell, a anunțat că UE reafirmă angajamentul pentru facilitarea unui proces de soluționare a conflictului transnistrean pe cale pașnică, prin acordarea unui statut special regiunii, în componența Republicii Moldova.⁶

07.02.2023 – S-a desfășurat prima din acest an reuniune a experților de pe ambele maluri ale Nistrului din cadrul grupurilor de lucru (experți) pentru ocrotirea sănătății.^{7, 8}

¹ Guvernul R. Moldova, *Ședința Comisiei Unificate de Control din 2 februarie 2023*, 02.02.2023, <https://gov.md/ro/content/sedinta-comisiei-unificate-de-control-din-2-februarie-2023> (28.02.2023)

² Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Prezident PMR prinyal rossiyskogo posla*, 02.02.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9343> (01.03.2023)

³ Guvernul R. Moldova, *Întrevederea Viceprim-ministrului Oleg Serebrian cu Ambasadorul Republicii Populare Chineze în Republica Moldova, Yan Wenbin*, 02.02.2023, <https://gov.md/ro/content/intrevederea-viceprim-ministrului-oleg-serebrian-cu-ambasadorul-republicii-populare-chineze> (28.02.2023)

⁴ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Zayavleniye MID PMR v svyazi s prinyatiyem v sosedney Moldove repressivnykh norm protiv pridnestrovitsev*, 02.02.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9344> (01.03.2023)

⁵ Radio Moldova, *Vicepremierul pentru Reintegrare a avut o întrevedere cu ambasadorul SUA în Republica Moldova. Despre ce au discutat*, 03.02.2023, <https://radiomoldova.md/p/5242/vicepremierul-pentru-reintegrare-a-avut-o-intrevedere-cu-ambasadorul-sua-in-republica-moldova-despre-ce-au-discutat> (28.03.2023)

⁶ Unimedia, *Borrell: UE sprijină soluționarea conflictului transnistrean pe cale pașnică, prin acordarea unui statut special regiunii, în componența RM*, 07.02.2023, <https://unimedia.info/ro/news/d0e8124d326feb97/video-borrell-ue-sprijina-solutionarea-conflictului-transnistrean-pe-cale-pasnica-prin-acordarea-unui-statut-special-regiunii-in-componenta-rm.html> (01.03.2023)

⁷ Guvernul R. Moldova, *Prima ședință din anul 2023 a experților din domeniul ocrotirii sănătății*, 07.02.2023, <https://gov.md/ro/content/prima-sedinta-din-anul-2023-expertilor-din-domeniul-ocrotirii-sanatatii> (28.02.2023)

⁸ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *V Tiraspole sostoyalos' zasedaniye ekspertnykh (rabochikh) grupp po voprosam zdnavookhraneniya*, 07.02.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9358> (01.03.2023)

08.02.2023 – Tiraspolul, după aprobarea legii separatismului a transmis o notă Chișinăului, prin care a remarcat că, responsabilitatea în cazul unei escaladări sau destabilizări în regiune va fi pe umerii malului drept.⁹

10.02.2023 – Negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaly Ignatiev a avut o întâlnire de lucru cu Șefa Misiunii OSCE în R. Moldova, Kelly Keiderling. Vitaly Ignatiev a detaliat opinia de la Tiraspol cu privire la motivele înrăutățirii degradării situației în procesul de negociere.¹⁰

12.02.2023 – Moscova se declară dispusă să reia negocierile în formatul „5+2”, format care nu s-a întrunit din 2019, și menționează că va căuta o soluție corectă de definitivare a diferendului transnistrean.¹¹

14.02.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întrevedere de lucru cu Președintele în exercițiu al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, ministrul afacerilor externe al Macedoniei de Nord, Bujar Osmani, însoțit de către Reprezentantul Special al Președinției în exercițiu a OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană, Thomas Mayr-Harting și de Șefa Misiunii OSCE în Republica Moldova, Kelly Keiderling. Discuțiile s-au concentrat pe activitatea OSCE în Republica Moldova, pe starea actuală a lucrurilor în ceea ce privește procesul de reglementare a conflictului transnistrean și pe susținerea acordată de Organizație în vederea depășirii provocărilor create de războiul Rusiei împotriva Ucrainei.¹²

14.02.2023 – Liderul de la Tiraspol a avut o întrevedere cu delegația OSCE condusă de Președintele în exercițiu al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, ministrul afacerilor externe al Macedoniei de Nord, Bujar Osmani. Liderul de la Tiraspol și-a exprimat speranța că, în timpul Președinției OSCE a Macedoniei de Nord, va fi posibilă reluarea activității cu drepturi depline a formatului „5+2”, care, potrivit lui Vadim Krasnoselsky, este cea mai importantă platformă de negociere.¹³

15.02.2023 – Președintele în exercițiu al OSCE, ministrul afacerilor externe al Macedoniei de Nord, Bujar Osmani, a remarcat că modificările la Codul penal al Republicii Moldova care prevăd sancțiuni pentru „acțiuni separatiste”, pot afecta procesul de negocieri dintre Chișinău și Tiraspol.¹⁴

16.02.2023 – La Bender/Tighina s-a desfășurat reuniunea CUC.¹⁵

17.02.2023 – A avut loc prima întrevedere de lucru din acest an a reprezentanților politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană din partea Chișinăului, Oleg Serebrian și a Tiraspolului, Vitalii Ignatiev, la care au asistat delegați ai participanților din cadrul formatului de negocieri „5+2”.^{16, 17}

⁹ Unimedia, *Tiraspolul avertizează malul drept: Responsabilitatea în cazul unei escaladări a situației din regiune va fi pe umerii Chișinăului*, 08.02.2023, <https://unimedia.info/ro/news/ecc56f70e25718eb/tiraspolul-avertizeaza-malul-drept-responsabilitatea-in-cazul-unei-escaladari-a-situatiei-din-regiune-va-fi-pe-umerii-chisinaului.html> (01.03.2023)

¹⁰ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vitaliy Ignat'yev vstretil'sya s Glavoy Missii OBSE v Moldove*, 10.02.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9365> (01.03.2023)

¹¹ Radio Chișinău, *Moscova se declară dispusă să reia negocierile în formatul „5+2”*, 12.02.2023, <https://radiochisinau.md/moscova-se-declara-dispusa-sa-reia-negocierile-in-formatul-5-2---175733.html> (01.03.2023)

¹² OSCE, *OSCE Chairman-in-Office Osmani concludes visit to Moldova*, 15.02.2023, <https://www.osce.org/chairpersonship/537428> (28.02.2023)

¹³ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *V Benderakh prokhodit vstrecha Prezidenta PMR Vadima Krasnosel'skogo s Deystvuyushchim Predsedatelem OBSE Buyarom Osmani*, 14.02.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9370> (01.03.2023)

¹⁴ Infotag, *PREȘEDINTELE OSCE: „LEGEA PRIVIND SEPARATISMUL” POATE AVEA UN IMPACT NEGATIV ASUPRA PROCESULUI DE NEGOCIERI*, 15.02.2023, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/304986/> (01.03.2023)

¹⁵ Guvernul R. Moldova, *Delegația Republicii Moldova pledează pentru transparența activității Comisiei Unificate de Control*, 16.02.2023, <https://gov.md/ro/content/delegatia-republicii-moldova-pledeaza-pentru-transparenta-activitatii-comisiei-unificate-de> (28.02.2023)

¹⁶ Guvernul R. Moldova, *La întrevederea de lucru a reprezentanților politici Chișinăul a readus pe agendă tema liberei circulații și cea a respectării drepturilor omului, inclusiv pe cazuri individuale*, 17.02.2023, <https://gov.md/ro/content/la-intrevederea-de-lucru-reprezentantilor-politici-chisinaul-readus-pe-agenda-tema-liberei> (28.02.2023)

¹⁷ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *V Tiraspole proshla vstrecha predstaviteley po politicheskim voprosam*, 17.02.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9377> (01.03.2023)

21.02.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu o delegație a Parlamentului Lituaniei și experți din domeniul securității naționale din Lituania. În cadrul dialogului, oficialii au abordat subiecte legate de situația regională de securitate în contextul noilor realități și provocărilor generate de războiul din Ucraina.¹⁸

21.02.2023 – Președintele Rusiei, Vladimir Putin a semnat un decret prin care abrogă decretul din 2012 „Cu privire la măsurile de implementare a politicii externe a Federației Ruse”. Decretul, în punctul „d”, remarca modalitățile de soluționare a conflictului transnistrean: ...*să continue participarea activă la căutarea modalităților de soluționare a problemei transnistrene bazate pe respectarea suveranității, integrității teritoriale și a statutului neutru al Republicii Moldova în stabilirea statutului special al Transnistriei.*¹⁹

21.02.2023 – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova a venit cu o reacție, privind anularea de către Rusia a decretului de politică externă, ce garantează soluționarea conflictului transnistrean cu respectarea suveranității Republicii Moldova, remarcând că MAEIE rămâne ferm atașat unui proces de reglementare pașnică a conflictului.²⁰

21.02.2023 – Congresul SUA a emis o rezoluție privind Republica Moldova, menționând cererea de retragerea a trupelor ruse din regiunea transnistreană (**Anexă**).²¹

22.02.2023 – A fost convocată prima reuniune din anul 2023 a grupurilor de lucru (experți) pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor.^{22, 23}

23.02.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu Consilierul de stat pentru Politică Externă, Securitate și Afaceri Strategice al Prim-Ministrului României, Iulian Chifu. Oficialii au făcut un schimb de opinii pe marginea situației regionale de securitate în contextul războiului din Ucraina, abordând inclusiv ultimele evoluții din procesul de negocieri pentru reglementarea conflictului transnistrean. Au fost evocate în mod special eforturile întreprinse de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova de a asigura stabilitatea și securitatea, cu menținerea dialogului în limitele agreeate în negocieri.²⁴

24.02.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian, însoțit de reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a Biroului politici de reintegrare, a efectuat o vizită de lucru în comuna Corjova din raionul Dubăsari. În cadrul dialogului purtat cu reprezentanții administrației publice locale și locuitorii comunei, au fost abordate dificultățile cu care se confruntă localitatea, precum și aspecte ce țin de dezvoltarea și modernizarea acesteia.²⁵

27.02.2023 – Vicepremierul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu Ambasadorul SUA la OSCE, Michael Carpenter, însoțit de către Ambasadorul SUA la Chișinău,

¹⁸ Moldpres, *Vicepremierul Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu o delegație a Parlamentului Lituaniei*, 21.02.2023, <https://www.moldpres.md/news/2023/02/21/23001410> (28.02.2023)

¹⁹ Interfax, *Ukaz "O merakh po realizatsii vneshnepoliticheskogo kursa RF" priznan utrativshim silu*, 21.02.2023, <https://www.interfax.ru/russia/887185> (01.03.2023)

²⁰ Radio Chișinău, *Reacția MAEIE la anularea decretului privind problema transnistreană*, 21.02.2023, <https://radiochisinau.md/reactia-maeie-la-anularea-decretului-privind-problema-transnistreana---176251.html> (01.03.2023)

²¹ Congress, *H.Res.146 - Expressing strong support for the people of Moldova and for the Moldovan Government in their demonstrated commitment to advancing democracy, strengthening civil society, and European integration in the face of Russia's illegal and full-scale invasion of Ukraine*, 21.02.2023, <https://www.congress.gov/bill/118th-congress/house-resolution/146/text?s=1&r=1&q=%7B%22search%3A%5B%22moldova%5D%7D> (01.03.2023)

²² Guvernul R. Moldova, *Grupurile de lucru pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor s-au întrunit în prima ședință din anul curent*, 22.02.2023, <https://gov.md/ro/content/grupurile-de-lucru-pentru-dezvoltarea-transportului-auto-si-infrastructurii-drumurilor-s-0> (28.02.2023)

²³ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche profil'nykh spetsialistov po avtotransportu*, 22.02.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9387> (01.03.2023)

²⁴ Radio Chișinău, *Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu Consilierul de stat pentru Politică Externă, Securitate și Afaceri Strategice al Prim-Ministrului României, Iulian Chifu*, 23.02.2023, <https://radiochisinau.md/oleg-serebrian-a-avut-o-intrevedere-cu-consilierul-de-stat-pentru-politica-externa-securitate-si-afaceri-strategice-al-primministrului-romaniei-iulian-chifu---176354.html> (28.02.2023)

²⁵ Guvernul R. Moldova, *Vizita de lucru a Viceprim-ministrului Oleg Serebrian în comuna Corjova din raionul Dubăsari*, 24.02.2023, <https://gov.md/ro/content/vizita-de-lucru-viceprim-ministrului-oleg-serebrian-comuna-corjova-din-raionul-dubasari> (28.02.2023)

Kent D. Logsdon. Subiectul cheie al discuțiilor a constituit situația regională de securitate în contextul invaziei Rusiei în Ucraina. O atenție specială s-a acordat dinamicii curente a interacțiunii dintre Chișinău și Tiraspol, măsurile pozitive realizate de către autoritățile constituționale în raport cu locuitorii de pe ambele maluri ale Nistrului.²⁶

27.02.2023 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky a avut o întâlnire cu Reprezentantul permanent al Statelor Unite ale Americii pe lângă Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Michael Carpenter. Interlocutorii și-au exprimat disponibilitatea pentru un schimb deschis de opinii asupra întregului spectru de probleme de interes comun. A fost remarcată complexitatea situației geopolitice din lume și în special din jurul Transnistriei. A fost subliniată importanța menținerii formatelor de negociere și a continuării dialogului de către părți.²⁷

28.02.2023 – Forțele armate ale Ucrainei au început să construiască fortificații în apropiere de frontiera cu Republica Moldova, pe segmentul regiunii transnistrene.²⁸

Realizat de Mihai Melintei

Anexă

H. RES. 146²⁹

Expressing strong support for the people of Moldova and for the Moldovan Government in their demonstrated commitment to advancing democracy, strengthening civil society, and European integration in the face of Russia's illegal and full-scale invasion of Ukraine.

IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

February 21, 2023

Mr. Keating (for himself, Mr. Lawler, and Ms. Ross) submitted the following resolution; which was referred to the Committee on Foreign Affairs

RESOLUTION

Expressing strong support for the people of Moldova and for the Moldovan Government in their demonstrated commitment to advancing democracy, strengthening civil society, and European integration in the face of Russia's illegal and full-scale invasion of Ukraine.

Whereas, over 30 years ago, the Republic of Moldova achieved independence and has since demonstrated a strong commitment to advancing democracy, strengthening civil society, furthering accession to the European Union, and deepening cooperation with the North Atlantic Treaty Organization through the Partnership for Peace Program;

²⁶ Guvernul R. Moldova, *Vicepremierul pentru reintegrare Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu Ambasadorul Statelor Unite ale Americii la Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Michael Carpenter, 27.02.2023, <https://gov.md/ro/content/vicepremierul-pentru-reintegrare-oleg-serebrian-avut-o-intrevedere-cu-ambasadorul-stator> (28.02.2023)*

²⁷ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vadim Krasnosel'skiy prinyal Postoyannogo Predstavatelya SSHA pri OBSE, 27.02.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9389> (01.03.2023)*

²⁸ Deschide, *Armata ucraineană construiește fortificații în apropiere de segmentul transnistrean al frontierei cu R. Moldova, 28.02.2023, <https://deschide.md/ro/stiri/23/124932/Armata-ucraineană-construiește-fortificații-în-apropiere-de-segmentul-transnistrean-al-frontierei-cu-R-Moldova.htm> (01.03.2023)*

²⁹ Congress, *H.Res.146 - Expressing strong support for the people of Moldova and for the Moldovan Government in their demonstrated commitment to advancing democracy, strengthening civil society, and European integration in the face of Russia's illegal and full-scale invasion of Ukraine, 21.02.2023, <https://www.congress.gov/bill/118th-congress/house-resolution/146/text?s=1&r=1&q=%7B%22search%3A%5B%22moldova%22%5D%7D> (01.03.2023)*

Whereas the United States has encouraged and continues to support the Republic of Moldova's independence, sovereignty, territorial integrity, and movement toward democracy;

Whereas the United States Agency for International Development and United States Government assistance programs have supported the Republic of Moldova's democratic aspirations and economic growth since 1992;

Whereas a joint observation mission from the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) Office of Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR), OSCE Parliamentary Assembly (OSCE PA), Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE), and European Parliament (EP) determined the Moldovan parliamentary elections held on July 11, 2021, were "competitive and well run" and offered suggestions for further improvements;

Whereas the Party of Action and Solidarity, led by Maia Sandu, has pledged and begun to implement an anticorruption campaign that includes reforms to the judicial system, campaign finance, justice, and recovery of assets misappropriated by Moldovan officials, and the simplification of the regulatory framework for business;

Whereas, on June 23, 2022, the Republic of Moldova received European Union (EU) candidate status, together with Ukraine, and has since worked toward enacting the necessary structural reforms;

Whereas United States National Security Strategy adopted in October 2022 declares support for the European aspirations of Moldova and its commitment to important institutional reforms;

Whereas the United States supports the promotion of local governance, rule of law, and combating disinformation in Moldova;

Whereas Russia's brutal, illegal, and full-scale invasion of Ukraine has directly threatened the sovereignty and territorial integrity of Moldova by destabilizing energy security and the economy in the country;

Whereas more than 8,000,000 refugees have fled Ukraine and, as of February 2023, Moldova has processed over 760,000 cross-border movements from Ukraine as a result of Russia's illegal invasion of Ukraine with more than 100,000 registering as refugees in Moldova;

Whereas Moldovans have valiantly opened their homes and provided resources to Ukrainian refugees who have fled as a result of Russia's illegal invasion;

Whereas the Russian Government is engaged in a coordinated disinformation campaign to destabilize the current government and support pro-Russian candidates, political parties, and other pro-Russian elements;

Whereas access to energy resources is vital for the success of the Moldovan economy and for the prosperity of the Moldovan people;

Whereas Russia has weaponized their energy resources with regards to Moldova repeatedly cutting natural gas supplies in order to create an energy crisis in the country;

Whereas Russian military forces and equipment have remained in the Transnistrian region of Moldova since Moldova declared independence in 1991;

Whereas Russian military forces in the Transnistrian region of Moldova represent a direct threat to Moldova's sovereignty and territorial integrity;

Whereas it is the longstanding policy of the United States to not recognize territorial changes that are the result of illegal uses of force;

Whereas the United States condemns the illegal presence of Russian military forces in the Transnistrian region of Moldova;

Whereas, in February 2023, reports indicate a Russian missile fired at Ukraine crossed over Moldovan sovereign territory, which Moldovan Foreign Minister Nicu Popescu called "the unacceptable violation of our airspace";

Whereas Moldovan Foreign Ministry spokesman called on Russia "to stop the military aggression against [Ukraine] which is causing numerous loss of human lives and material destruction";

Whereas Russia continues to threaten Moldova's sovereignty and territorial integrity through its naval presence in the Black Sea and Russian-occupied Crimea, and through repeated firing of rockets over sovereign Moldovan airspace as well as continued occupation of the Transnistrian region of Moldova;

Whereas Russia's military activities in the region pose a direct threat to Moldova's sovereignty and territorial integrity as well as to neighboring North Atlantic Treaty Organization (NATO) members Romania, Hungary, Slovakia, and Poland;

Whereas the United States has contributed upward of \$320,000,000 in emergency support to Moldova since February 24, 2022, and the European Union has recently pledged 250,000,000 Euros to help Moldova overcome the economic, energy, security, and humanitarian impacts of the Kremlin's war of aggression in Ukraine;

Whereas most recently Moldovan democracy is actively threatened by Russian malign influence, including the recent uncovering of a plot by Russian malign forces to use agents provocateurs to attack government buildings under the guise of public protests in an effort to destabilize Moldova;

Whereas Moldovan President Maia Sandu said Russia's goal was to change "the legitimate power from Chisinau to an illegitimate one";

Whereas antigovernment demonstrations last year were organized by the pro-Russian Shor Party which President Sandu characterized as "attempts to undermine the State";

Whereas, in October 2022, the United States enacted economic sanctions on malign, Russian-backed actors in Moldova including Ilan Shor, Vladimir Plahotniuc, and 7 other individuals, as well as 12 entities who are "widely recognized for capturing and corrupting Moldova's political and economic institutions and those acting as instruments of Russia's global influence campaign"; and

Whereas in the face of Russia's illegal war in Ukraine, promotion of liberal, democratic values is vital for the preservation, facilitation, and success of democracy in Moldova: Now, therefore, be it

Resolved, That the House of Representatives:

- (1) reaffirms the United States commitment to the Republic of Moldova in the face of Russian malign influence and military aggression;
- (2) lauds the strengthening of civil society, democracy, and democratic institutions in Moldova and encourages the people of Moldova and elected representatives to continue to enhance their democracy, strengthen the rule of law, and fight corruption;
- (3) welcomes the strong mandate given to proreform forces by the Moldovan people during the July 2021 Parliamentary elections and the November 2020 Presidential election;
- (4) expresses strong support for Moldova's goal of integration with the Western, democratic community;
- (5) supports the Moldovan people's aspirations for membership in the European Union and developing stronger connections to the United States transatlantic partners;
- (6) urges the European Union to continue to promote Moldova's accession processes to the European Union to ensure Moldova's economic and national security;
- (7) supports the Moldovan people and Government in their desire to rid the country of corruption and oligarchic control;
- (8) calls on the Biden administration to work with our transatlantic allies and review further actions against any individuals or groups working to undermine democracy in Moldova;
- (9) condemns in the strongest possible terms Russian malign activities in Moldova;
- (10) supports initiatives and productive cooperation within the four working groups under the United States-Moldova Strategic Dialogue as a mean to enhance ties between the two countries;
- (11) finds that it is in the interest of the United States and its allies to support democratic governance, energy security, and economic growth in Moldova for the advancement of European and global security and prosperity;
- (12) urges elected officials and policymakers in Moldova to build upon the practices of free and fair elections to further bolster legitimate and equitable election processes in the nation;
- (13) calls for all personnel and equipment belonging to Russian security or Armed Forces to be withdrawn from the sovereign territory of Moldova; and
- (14) continues to support an Organization for Security and Co-operation in Europe-led negotiation process a special status for the Transnistrian region within a territorially whole and sovereign Moldova within the internationally recognized borders.